

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/66/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312219724
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1312219724.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a JUDr. Ondreja Krajča v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., Olejkárska č. 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zastúpený JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom v Bratislave, Námestie Martina Benku č. 9, proti odporkyni: P. W. P. Ž. J. C. N. Á., narodená dňa X.XX.XXXX, trvale bytom A., C. Č.. X, t.č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníkom F. M., zamestnankyňou Okresného súdu Bratislava III., o zaplatenie sumy 50,70 €, s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 16. septembra 2013, č.k. 10 C 65/2013-48, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Okresný súd Bratislava III. rozsudkom zo dňa 16.9.2013, č.k. 10 C 65/2013-48, návrh zamietol. Návrhom na začatie konania doručeným súdu prvého stupňa dňa 10.12.2012 sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 50,70 € na tom skutkovom základe, že odporkyňa sa dňa 13.10.2011 na linke MHD č. 8 v Bratislave na výzvu kontrolného orgánu nepreukázala platným cestovným lístkom. Hodnotu cestovného lístka a postih za cestovanie bez platného cestovného lístka spolu v sume 50,70 € odporkyňa nezaplatila. Vo veci bol dňa 7.1.2013, pod č.k. 40 Ro 1281/2012-9, vydaný platobný rozkaz. Keďže sa platobný rozkaz nepodarilo odporkyni doručiť do vlastných rúk, súd ho uznesením zo dňa 21.2.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13.3.2013, podľa § 173 ods. 2 O.s.p. zrušil. Následne odporkyni ustanovená opatrovníčka pre konanie v súlade s § 29 ods. 2 O.s.p. vznesla námietku premlčania uplatnenej pohľadávky. Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k vznesenej námietke premlčania poprel dôvodnosť námietky premlčania, uviedol, že Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou premlčacou dobou, ktorá sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená premlčacia doba, zákon č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave nestanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady, pri cestovaní bez cestovného lístka preto je namieste použiť § 101 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že pohľadávka v sume 50,-- € nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná.

Súd prvého stupňa rozhodol po vykonaní dokazovania listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise (Hlásením o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 13.10.2011), keď mal za preukázané, že odporkyňa dňa 13.10.2011 o 6.52 hod. cestovala dopravným prostriedkom navrhovateľa linkou č. 8 a pri kontrole sa na výzvu kontrolného orgánu nepreukázala platným cestovným lístkom, porušila tarifné a prepravné podmienky navrhovateľa účinné v rozhodnom čase tým, že cestovala bez cestovného

lístka, pričom totožnosť odporkyne hodnoverne a dostatočným spôsobom zistil kontrolór (revízor) navrhovateľa, a preto navrhovateľovi podľa článku 1 bod 2, písm. d), článku 2 bod 1 a článku 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave v spojitosti s Cenovým výmerom č. 1/2009 vydaným Hlavným mestom Bratislava podľa § 20 zákona č. 18/1996 Z.z. o cenách a Opatrením Ministerstva financií SR č. 01/R/2005, ktorým sa určujú náhrady vrátane DPH a tarifné podmienky MHD v Bratislave pre Dopravný podnik Bratislava, vznikol voči odporkyni nárok na zaplatenie cestovného v sume 0,70 € a úhrady vo výške stonásobku základného cestovného, t.j. v sume 50,-- €, na ktorých zaplatenie navrhovateľ odporkyňu bezvýsledne vyzval upomienkou zo dňa 15.12.2011. Rozsudok ďalej odôvodnil ustanoveniami § 12 ods. 4, § 14 ods. 1, 2, 3 zákona č. 168/1996 Z.z., § 100 ods. 1, 2, § 101, § 102, § 108, § 760 a § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom prihliadol na námietku premlčania vznesenú opatrovníčkou odporkyne, dovodiac tým, že uplatnený nárok navrhovateľa vznikol dňom porušenia tarifných a prepravných podmienok odporkyňou, t.j. dňom 13.10.2011, premlčacia doba 1 rok v zmysle § 108 Občianskeho zákonníka začala plynúť dňa 14.10.2011 a uplynula dňom 14.10.2012. Nakoľko opatrovníčka odporkyne vznesla námietku premlčania dňom 20.8.2013, súd musel na námietku premlčania prihliadať a návrh preto zamietol. Úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, hoci rozhodoval podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., keďže jej žiadne trovy konania nevznikli. Obranu navrhovateľa voči vznesenej námietke premlčania, podľa ktorej by sa mala použiť všeobecná premlčacia doba všade tam, kde nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená iná premlčacia doba, súd prvého stupňa neakceptoval s poukazom na skutočnosť, že priamo v ustanovení § 108 Občianskeho zákonníka je stanovená osobitná premlčacia doba jedného roka pre práva z prepravy, po uplynutí ktorej sa premlčujú práva z prepravy s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal včas odvolanie navrhovateľ dovodiac tým, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). Za jeden rok od porušenia tarifných a prepravných podmienok sa v zmysle ustanovenia § 108 Občianskeho zákonníka nepremlčuje úhrada za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom v sume 50,-- €, táto povinnosť odporcu zaplatiť úhradu navrhovateľovi totiž vznikla v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku MHD v Bratislave a čl. 5 Tarify MHD v Bratislave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou premlčacou dobou. Uvedená doba sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená premlčacia doba. Zákon o doprave na dráhach neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady, pri cestovaní bez cestovného lístka preto je namieste použiť § 101 Občianskeho zákonníka, to znamená, že pohľadávka v sume 50,-- € nebola v čase podania návrhu premlčaná. V tejto súvislosti zdôraznil, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom vo veciach vedených pod sp.zn. 15 Co 67/2011, 14 Co 216/2011, v skutkovo totožných veciach mu vyhovel. Odvolaciemu súdu navrhol preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiadal zároveň náhradu trov konania, ktorých výšku zároveň vyčíslil a odôvodnil.

Odporkyňa odvolanie nepodala, k odvolaniu navrhovateľa sa nevyjadřila.

Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keďže pre postup podľa ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p. neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie, súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem), a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 12. februára 2014 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, pretože je vo výroku vecne správny a keďže sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, ako správnymi dôvodmi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje (§ 219 ods. 1, ods. 2 O.s.p.).

Pre správnosť dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd však považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné. Z obsahu odvolania nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie správnym smerom, z neho vyvodil správne skutkové závery a rovnako správne aj vec posúdil po právnej stránke. Rozsudok obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti (§ 157 O.s.p.). Odôvodnene vznesená námietka premlčania má za následok, už bez ďalšieho, zamietnutie návrhu veriteľa; odôvodnene vznesená námietka premlčania sa stala skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal. Možnosť prepáčiť nastalé premlčanie práva súdu zákonodarca nedovoľuje. Cestovné, ale aj následky cestovania bez platného cestovného lístka, sú nepochybne právom vyplývajúcim z prepravy. Ustanovenie § 108 Občianskeho zákonníka, dĺžka jednoročnej premlčacej doby, sa vzťahuje na všetky práva z osobnej i nákladnej dopravy. Keďže nestanovuje začiatok tejto premlčacej doby, uplatňuje sa všeobecne platné ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, a síce, že premlčacia doba u práv z prepravy začína dňom, kedy právo mohlo byť vykonané prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním návrhu na súde, teda keď je actio nata. Preto nie je rozhodujúce z akého dôvodu, t.j. či subjektívneho alebo objektívneho, tak oprávnený neurobil; je to spravidla deň, keď mal dlžník prvýkrát splniť dlh, resp. začať s jeho plnením. Právu osôb použiť dopravný prostriedok zodpovedá povinnosť zaplatiť určené cestovné (už v čase použitia dopravného prostriedku). Podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave osôb sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných právnych predpisov. Nemôžu ale vôbec meniť dĺžku, čas začatia plynutia premlčacej doby, pod následkom absolútnej neplatnosti takéhoto úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka). Z toho všetkého vyplýva ten právny záver, že navrhovateľ svoje právo na zaplatenie cestovného, ale aj postihu za cestovanie bez platného cestovného lístka, proti odporkyni mohol na súde uplatniť už v deň nasledujúci po tom, čo odporkyňa cestovala bez platného cestovného lístka, keďže skutočnosť, že platný cestovný lístok mala, nevedela preukázať, t.j. dňa 13.10.2011, najneskôr dňa 14.10.2011. Podriaďiť pod iný režim premlčania nároky z nezaplatenia cestovného, postihu za cestovanie bez platného cestovného lístka, nevyplýva z hmotného práva. Navrhovateľ v odvolaní uvádzal len dve rozhodnutia odvolacieho súdu, na základe ktorých v obdobnej právnej veci bol úspešný. Neuvádzal už ale všetky ďalšie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré mu v obdobnej právnej veci úspech nepriznali.

Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p., § 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým navrhovateľ, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011).

Odporkyni úspešnej aj v odvolacom konaní odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ich náhradu nežiadala (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.